

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **H. K.** (žalobcem udaná identita), státní příslušník Afghánské islámské republiky (udáno žalobcem)
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., IČ 45768676
se sídlem Kovářská 939/4, Libeň, 190 00 Praha

proti

žalovanému: **Policie České republiky**
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie
se sídlem Pražská ulice, 530 06 Pardubice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2020, č. j. KRPE-3920-26/ČJ-2020-170022-SV

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Tlumočnickovi Ing. MIR AHMAD SHIRZAD, Ph.D., bytem J. 1343, O. se přiznává tlumočné včetně náhrady nákladů ve výši 3.717 Kč, přičemž bude

tlumočnickovi vyplaceno z prostředků Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Soudu byla prostřednictvím policie dne 18. 2. 2020 doručena včasná žaloba proti v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byl žalobce podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 6 věta druhá zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „*zák. č. 326/1999 Sb.*“ nebo „*zákon o pobytu cizinců*“), zajištěn za účelem správního vyhoštění, přičemž doba zajištění byla stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, k němuž došlo dne 13. 1. 2020. V žalobě vymezil žalobní body, které poté konkrétně specifikoval u jednání soudu konaného na základě požadavku žalobce dne 24. 2. 2020, a to následovně.
2. Žalobce namítl, že postup žalovaného, který použil k určení biologického a následně chronologického věku žalobce metodu tzv. kostního věku, je nezákonný, neboť žalovaný měl dle žalobce použít ještě metodu socio-psychologického pohovoru. Metoda určování pravděpodobného věku pomocí tzv. kostního věku má své limity, proto bylo vhodné použít i další metodu, a to vzdor tomu, že žalobci je známo, že podle výsledků analýzy RTG snímku zápěstí levé ruky žalobce a distálního předloktí v AT projekci se v případě žalobce jedná o dospělou osobu s věkem minimálně 25 let (výsledky analýzy založeny ve správním spise).
3. Dále žalobce namítl, že do doby, než bylo zjištěno, zda se jedná o zletilou osobu či nikoliv, mělo být s žalobcem zacházeno jako s dítětem a žalobce měl být umístěn do Zařízení pro děti cizince v Praze, a to vzdor tomu, že žalobce může toto zařízení kdykoliv opustit, pokud se tak sám rozhodne. Žalovaný měl zvážit alternativu zajištění, která měla spočívat v uložení povinnosti pobývat v tomto zařízení, a to vzdor tomu, že si žalobce je vědom toho, že v protokolu o výsledku před správním orgánem uvedl, že jeho cílovou zemí je Německo.
4. Dále žalobce namítl, že nemělo být přistoupeno k zajištění, protože účelu zajištění nemůže být dosaženo, jelikož vyhoštění žalobce do Afghánistánu není možné, a to pro zdejší mimořádně špatnou bezpečnostní situaci. Žalobce, který o sobě tvrdí, že je dítětem, by měl být po propuštění ze zajištění předán opatrovnickému soudu a měla by mu být nařízena ústavní výchova v zařízení určeném pro děti.
5. V žalobě ještě namítl, že žalovaný měl vydat nové rozhodnutí o zajištění v souladu s § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců při stanovení, že žalobce jako cizinec je dospělý. S žalobou byl spojen též návrh na vydání předběžného opatření.
6. Žalovaný odkázal předně na své vyjádření k žalobě, založené v soudním spisu, a dále zdůraznil, že určování chronologického věku osoby pomocí kostního věku je celosvětově uznávaný postup, založený na vědeckých poznatcích a ověřený v praxi. V daném případě bylo zkoumáním pověřeno Brněnské zařízení DC - Clipper s.r.o., které má s určováním přibližného věku osob pomocí kostního věku bohaté zkušenosti. K určování kostního věku byla použita světově uznávaná GP metoda, která je používána již od roku 1959. Pokud jde o socio-psychologický pohovor, pak o jeho provedení žalovaný MV ČR žádal,

MV ČR však pohovor odmítlo provést s tím, že výsledky analýzy RTG vyšetření zápěstí levé ruky byly natolik přesvědčivé, že i při zohlednění všech možných akceptovatelných odchylek není o zletilosti žalobce sebemenších pochyb. Vzhledem k výsledkům RTG vyšetření i žalovaný souhlasí s tímto hodnocením MV ČR a další zkoumání věku žalobce považoval a považuje za nadbytečné. Pokud jde o Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, kam byl žalobce umístěn, pak toto zařízení je speciálně určeno pro pobyt rodin s dětmi, je k tomu adekvátně vybaveno a v žádném případě nelze hovořit o tom, že by umístění dítěte, i kdyby jím žalobce skutečně byl, do tohoto zařízení bylo v rozporu s mezinárodně právními závazky České republiky. Pokud jde o možnost realizace vyhoštění, pak v minulosti došlo k realizaci vyhoštění afghánských státních příslušníků. Dne 3. 3. 2020 má proběhnout nejen s žalobcem, ale i s dalšími zajištěnými afghánskými státními příslušníky, konzulární pohovor. Pokud zastupitelský úřad Afghánistánu akceptuje identitu žalobce a vystaví cestovní doklad, není důvod, aby se žalobce do země původu nemohl vrátit. Pokud jde o bezpečnostní situaci v Afghánistánu, pak je známo, že legální vláda kontroluje 50 % území Afghánistánu, situace ve všech provinciích není stejná, není tedy a priori vyloučena možnost vnitřního přesídlení i v situaci, kdy by v některé z provincií byla bezpečnostní situace problematická.

7. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v řízení vedeném podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), a to v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) výše uvedených, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k následujícím závěrům:
8. Předně soud zdůrazňuje, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek odpovědi na každou námitku, resp. argument. Rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní - tzn., že na námitky lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí orgán veřejné moci prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. odstavec 24 nálezu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly. Z výše uvedených důvodů soud není povinen reagovat na košatou a obsáhlou žalobu stejně košatým a obsáhlým rozsudkem. Nelze též zapomínat, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto bude soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění.
9. K samotnému přezkumu soud uvádí následující. V projednávané věci byl žalobce zajištěn dle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 6 větou druhou zákona o pobytu cizinců.

10. Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jestliže bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud
- a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,
 - b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
 - c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění,
 - d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo
 - e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.
11. Dle § 124 odst. 6 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu, pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a je-li to v jeho zájmu v souladu s Úmluvou o právech dítěte. V případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, je policie oprávněna cizince zajistit z důvodů uvedených v odstavci 1 do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk. Policie zahájí úkony ke zjištění věku nezletilého cizince bez doprovodu bezodkladně po jeho zajištění. Odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince. Pokud výsledky zjišťování věku nejsou průkazné, hledí se na cizince jako na nezletilého cizince bez doprovodu.
12. K jednotlivým žalobním bodům krajský soud uvádí následující závěry.
13. Je třeba podotknout, že téměř mimo rámec žalobcem zdůrazněných žalobních námitek zůstala opominuta okolnost zcela podstatná pro vydání a tedy i přezkum napadeného rozhodnutí, a to důvodné pochybnosti o věku žalobce. Pro posouzení zákonnosti žalovaného rozhodnutí v dané věci je podstatné to, že platná právní úprava nestanoví zákonnou podmínku spočívající ve zjištění skutečného věku zajišťovaného cizince, když z platné právní úpravy rozhodné pro danou věc pouze vyplývá, že pro vydání rozhodnutí o zajištění cizince postačuje pouze existence důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu. K vydání žalovaného rozhodnutí tedy nebylo třeba provádět dokazování za účelem zjištění skutečného věku cizince. V daném případě žalovaný správní orgán postupoval v souladu s platnou právní úpravou a tento zákonný předpoklad pochybností o věku pro zajištění žalobce jako cizince byl splněn, přičemž žalovaný v rozhodnutí důvodné pochybnosti uvedl. Žalovaný na straně 3 v posledním uceleném odstavci uvedl, že „*zdánlivé stáří účastníka řízení odpovídá věku osoby zletilé (18+), čemuž nasvědčují např. hrubost hlasu, rysy tváře, vousy a dále i to, že účastník řízení sám bez problémů cestoval cca 6.000 km*“. Tyto úvahy soud považuje za oprávněné, i s ohledem na nabyté zkušenosti policejního orgánu (z úřední činnosti soud má povědomí o tom, že se jednalo již o několikátého z řady údajně nezletilých afgánských běženců). Nakonec policejní orgán

byl na uvedená zjištění a zkušenosti v danou chvíli téměř výlučně odkázán, neboť žalobce, patrně záměrně, nebyl s to poskytnout jakékoli relevantní informace o své identitě a věku. Jakýkoli doklad u sebe neměl. Měl-li by být po policii požadován jiný postup v obdobných záležitostech (např. ve prospěch práv dítěte), veškeré snahy o odpovídající aplikaci ustanovení zákona o pobytu cizinců by tak prohlášením běžence o věku 17 let přišly zcela vniveč. Absence dokladů o totožnosti žalobce při cestování přes mnoho jemu cizích a neznámých zemí, včetně zemí EU, a důvody uváděné žalobcem vyznívají poněkud nelogicky v kontrastu s tím, že žalobce měl u sebe k dispozici mobilní telefon a SIM karty. Telefon mohl žalobci zajišťovat jak kontakt s rodinou, tak především, jak sám uvedl, skrze rodinu či jinak být v kontaktu s převaděči, kteří mu „vypomáhali“ s jeho nelegální cestou do zaslíbené evropské země.

14. S odkazem na shora uvedené soud nesouhlasí s tvrzením žalobce (str. 6 žaloby), že úvahy správního orgánu jsou nedostatečně individualizované a nepřezkoumatelně odůvodněné. Byl to naopak žalobce, kdo vystavil policejní orgán důkazní nouzi při činění úsudku o jeho věku. Argumentaci zástupce žalobce v tomto soud považuje za poněkud spekulativní za situace, kdy při sepisu žaloby byl již znám vyšetřený věk žalobce. Měl-li by soud přistoupit na argumenty zástupce žalobce, pak by nebylo možné uvedeným postupem přistoupit k zajištění osoby cizince bez dokladů zřetelně ve věku dospělém (např. 50+), který by o sobě deklaroval, že mu je 17 let.
15. V žalobním bodu uvedeném v bodu 2 odůvodnění tohoto rozsudku zpochybňoval žalobce postup žalovaného, který použil k určení biologického a následně chronologického věku žalobce metodu tzv. kostního věku s tím, že žalovaný měl použít ještě metodu socio-psychologického pohovoru. S tímto závěrem žalobce se krajský soud neztotožňuje.
16. Kostní věk je korelátem hormonální situace jedinců s neukončeným skeletálním lineárním růstem a je tak přesným ukazatelem jejich biologického věku (srov. např. <https://telemedicina.med.muni.cz/pdm/detska-radiologie/res/f/hodnoceni-kostniho-veku.pdf>). Stanovení tzv. kostního věku je v současnosti nejpresnější metodou stanovení biologického věku dítěte [srov. např. Krásničanová, H. Kostní věk. Kompendium pediatriké auxologie (online). Dostupné z: http://www.ojrech.cz/lesny/kompendium/bone_age.htm.].
17. Zkoumání rentgenového snímku ruky a distálního předloktí za účelem stanovení přibližného kalendářního věku je metodou uznávanou nejen v České republice (jak plyne např. z důvodové zprávy k zákonu č. 379/2007 Sb. novelizujícímu § 89 odst. 3 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu), ale i v řadě vyspělých zemí Evropy, přičemž i vrcholné soudy těchto zemí zmíněnou metodu jako validní akceptují (při vědomí nutnosti zohlednit známé odchylky). Zmínit lze např. Francii (na tomto místě odkazuje soud na nedávné rozhodnutí francouzské Conseil Constitutionnel ze dne 21. 3. 2019, č. 2018-768 QPC, dostupné např. na <https://www.conseil-constitutionnel.fr/en/decision/2019/2018768QPC.htm>), či rozsudek švýcarského Spolkového správního soudu ze dne 8. 8. 2018, sp. zn. E-891/2017. Česká právní úprava (míněná novelizovaný § 89 zákona o azylu) je v otázce zjišťování věku nezletilých osob, resp. určování zletilosti částečně odlišná, tj. méně propracovaná od úpravy francouzské uvedené v čl. 388 Code civil.
18. Je skutečností, že biologický věk před dosažením zralosti dospělosti má hodnotu kalendářního věku +/- 2 roky, nicméně žalobce přehlíží, že cílem postupu žalovaného

nebylo určit přesný věk žalobce, ale vyloučit (nebo potvrdit), že se jedná o osobu nezletilou. Jak již bylo uvedeno výše, dle výsledků zkoumání RTG snímku levé ruky, zápěstí a distálního předloktí žalobce, zahrnutých ve zprávě společnosti DC – Flipper, s.r.o. ze dne 20. 1. 2020, je žalobce dospělou osobou s předpokládaným věkem 25 let.

19. Tento závěr byl učiněn na základě odborné analýzy objektivních podkladů (RTG snímků) a s využitím praxí ověřených metod a ten nemůže být podle názoru soudu zpochybněn ani případným výsledkem sociologicko-psychologického pohovoru, neboť jeho výsledkem je pouze kvalifikovaný psychologický odhad, který je nadto nutně negativně ovlivněn skutečností, že jsou posuzovány osoby pocházející z exotického prostředí, s nimiž nemá posuzovatel většinou žádné osobní zkušenosti, které lze jen obtížně zpětně přezkoumat. Z provedené RTG zkoušky jednoznačně vyplynulo, že v případě žalobce se nejedná o nezletilce, tento podklad považuje krajský soud za dostatečný k prokázání skutečnosti, že žalobce není zletilou osobou, proto další, žalobcem navrhané dokazování soud již za tímto účelem neprovedl. Ostatně sama pověřená pracovnice zástupce žalobce u jednání na dotaz soudu, zda podle jejího názoru může být závěrem vyšetření s použitím GP metody, použité v daném způsobu zjištění věku žalobce, že je někomu méně než 19 let, tato uvedla, že ano, tedy v podstatě nepřímou sama potvrdila názor o tom, že uvedený podklad nesloužil k tomu, aby byl určen přesný věk žalobce, ale pouze k tomu, aby vyloučil nebo potvrdil, že se jedná o nezletilce. Z důkazu provedeného u jednání, tj. materiálů Kliniky dětské radiologie Fakultní nemocnice Brno vyplývá, že kostní zralost vypovídá o biologickém věku, že ruka je reprezentativní pro celý skelet a že mezi vhodné metody určování kostního věku jsou nadřazeny metody GP a TW3, které jsou při tomto vyšetření prostřednictvím RTG aplikovány.
20. K námitce žalobce, vznesené pověřenou pracovnicí zástupce žalobce při jednání, že ze zprávy společnosti DC – Flipper, s.r.o. ze dne 20. 1. 2020, ze které vyplývá závěr o určení skutečnosti, že žalobce není nezletilcem, není zřejmá použitá metoda, je třeba konstatovat, že žalobce v zastoupení zmíněného zástupce podal žalobu v posledních dnech 30 denní lhůty pro podání žaloby, přičemž měl možnost se s touto zprávou seznámit a tuto námitku uvést již v žalobě, takže se jedná z pohledu soudu o opominutí zástupce žalobce, který se při sepsu žaloby neseznámil s celým správním spisem a neuvedl žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s.ř.s.). Pokud tak učinil až při soudním jednání, tak se jedná o novou námitku, v žalobě neuplatněnou, k takové soud nemůže přihlídnout vzhledem ke koncentrační zásadě, ze které vyplývá, že k rozšíření žalobních bodů může dojít jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s.ř.s.). Přes tuto skutečnost je třeba nad rámec konstatovat, že pověřený pracovník žalovaného sdělil, že v daném případě byla použita metoda GP, což si tento ověřil přímo u zmíněné společnosti DC – Flipper, s.r.o., která zpracovala uvedenou zprávu ze dne 20. 1. 2020. Tento nedostatek zprávy o použité metodě její vypovídací kvalitu nesnižuje.
21. Toto tvrzení žalovaného žalobce, resp. pověřená pracovnice zástupce žalobce, nijak nezpochybnila, nepředložila žádný důkaz ke svému tvrzení o zmíněné pochybnosti, když pokud žalobce uvádí nějaké tvrzení v žalobě, tak by samozřejmě měl unést důkazní břemeno, tedy pokud žalobce prostřednictvím pověřené pracovnice zástupce žalobce tvrdil, že z této zprávy není zřejmá použitá metoda, tak ještě to bez dalšího samo o sobě neznamená a není důkazem o tom, že tato metoda v daném případě použita nebyla. K tomuto tvrzení pověřená pracovnice zástupce žalobce žádný důkaz nepředložila, ostatně

z jejího tvrzení ani nevyplývá, že by tato metoda nemohla být použita, resp. že v daném případě použita nebyla. Navíc, jak vyplývá z výše provedeného důkazu (materiál Kliniky dětské radiologie, Fakultní nemocnice Brno), v daném případě mohou být použity metody dvě, tj. metoda GP a metoda TW3, přičemž platná právní úprava nestanoví, že by v případě neuvedení použité metody mělo za následek možnost zpochybnění platnosti a průkaznosti provedené RTG zkoušky.

22. K výše uvedené argumentaci krajský soud ještě dodává, že i judikatura NSS připouští výsledek lékařského vyšetření zmíněným způsobem jako důkazní prostředek při určení věku cizince v řízení vedeném podle zákona o pobytu cizinců, a to i přímo v řízení o zajištění cizince (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2019, č.j. 7 Azs 87/2019-22, bod 16). Krajský soud vycházel ze skutečnosti, že v daném případě z uvedené zprávy DC – Flipper s.r.o. ze dne 20. 1. 2020 jednoznačně vyplývá, že se nejedná o nezletilou osobu. Tento podklad ke zjištění této skutečnosti považuje krajský soud za stěžejní.
23. Bylo předně na žalobci unést důkazní břemeno v této otázce, právě žalobce, když opustil zemi původu s úmyslem docestovat do Německa, tak musel legitimně počítat s tím, že by měl mít u sebe doklady, které svědčí o jeho totožnosti. Nemohl důvodně předpokládat, že jím tvrzený věk bude schopen prokazovat bez dokladů. Ostatně žalobce ani nepožadoval nějaké další dokazování ve vztahu k určení jeho věku, resp. pověřená pracovnice zástupce žalobce zpochybňovala pouze zmíněnou metodu a domáhala se provedení socio-psychologického pohovoru, ten však v dané věci nebylo třeba provést, jak soud již výše uvedl ve výše zmíněné argumentaci.
24. K žalobnímu bodu obsaženému v bodu 3 odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvádí následující závěry.
25. V tomto žalobním bodu žalobce namítl, že s ním mělo být zacházeno jako s „*dítětem*“ a žalobce měl být umístěn do Zařízení pro děti – cizince v Praze. Krajský soud k tomu uvádí, že z žalovaného rozhodnutí vyplývá, že způsob zajištění žalobce žalovaný dostatečně uvažil a přihlédl ke skutečnosti, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová slouží pro ubytování zajištěných rodin s dětmi, žen a nezletilých cizinců bez doprovodu a k tomuto účelu je adekvátně vybaveno a přizpůsobeno.
26. Žalovaný zároveň uvedl, že toto ubytovací zařízení je vhodné i pro nezletilé osoby, zejména pro širokou nabídku volnočasových aktivit (např. tělocvična, fitness, knihovna, dílna, PC s připojením k internetu apod.), bezplatným právním poradenstvím (ostatně, které žalobce i využil), psychologická a jiná odborná pomoc a že toto zařízení je v souladu s článkem 3 a 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a je vhodné pro umístění žalobce jako účastníka řízení.
27. Žalovaný správně zdůraznil, že ZZV Bělá – Jezová je plně připraveno na ubytování nezletilých cizinců bez doprovodu. Ubytovací objekty jsou tvořeny samostatnými pokoji či ubytovacími buňkami, které se sestávají ze dvou pokojů, kuchyňky a sociálních zařízení. V zařízení je dětské centrum (činnosti probíhají za asistence dětských pedagogů), místnosti pro volnočasové aktivity (společenské místnosti s TV, promítací místnost, posilovna, knihovna, výtvarná dílna apod.), vnější víceúčelové hřiště a velká tělocvična. Samozřejmostí je přístup k internetu. Zajištěným cizincům jsou k dispozici vyškolení sociální pracovníci, pedagogové volného času, ubytovatelé a pracovníci stálé služby. Cizinci mají též přístup k bezplatnému právnímu a psychologickému poradenství,

v zařízení jsou k dispozici externí tlumočníci. Stravování je poskytováno třikrát denně ve společných jídelnách (v ubytovacích buňkách objektů A a B byly zprovozněny i kuchyňky s nerezovým pultem, rychlovarnou konvici a s mikrovlnou troubou), dětem pak pětikrát denně. Cizinci mají možnost zvolit si typ stravování s různými preferencemi (klasické, vegetariánské a s vyloučením vepřového masa). K individuálním potřebám je možno využít i společné kuchyňky. Cizincům je poskytována základní zdravotní péče, do ZZC Bělá - Jezová dochází i pediatr a psycholog. Kromě plně vybavené ordinace je k dispozici též rentgenové pracoviště a lůžková část. V nezbytných případech je (zejména specializovaná) zdravotní péče poskytována mimo zařízení. V ZZC Bělá - Jezová se nacházejí dvě třídy pro děti školou povinné. Výše uvedené skutečnosti jsou soudu známy z úřední činnosti a z běžně dostupných brožur vydávaných pro veřejnost Správou uprchlických zařízení.

28. Pokud jde o „bezpečnostní prvky“ v ZZC Bělá-Jezová, pak je třeba uvést, že zařízení tohoto typu jistými bezpečnostními prvky disponovat z povahy věci musí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, bod 43), nicméně tyto prvky jsou v ZZC Bělá-Jezová přítomny minimálně. V ubytovacích objektech nejsou mříže na oknech, na chodbách nejsou katry ani kovové dveře, volný pohyb je po chodbách umožněn 24 hodin denně. Vnější oplocení bylo zneviditelněno zeleným nátěrem a v jeho blízkosti byly vysázeny stromy, které vytvářejí přírodní ohraničení prostoru. Samozřejmě absentuje ostnatý či žiletkový drát. Jedním z hlavních cílů realizovaných změn bylo propojení jednotlivých částí areálu za účelem jejich zpřístupnění dětem zde pobývajícím tak, aby nemusely být při pohybu po areálu doprovázeny pracovníky zařízení (zejména došlo k umožnění volného přístupu do dětského centra). Ve vycházkových prostorách byly instalovány další hrací prvky (houpačky, pískoviště apod.) a venkovní cvičební prvky pro dospělé. Změny v zařízení byly a jsou prováděny tak, aby byl minimalizován dopad zajištění na psychiku rodin s dětmi a dalších zranitelných skupin osob. Snahou je, aby celý prostor, i přes jeho režimový charakter, nepůsobil jako detence.
29. Nejednalo se o sporné skutečnosti, ke kterým by musel krajský soud provádět důkaz, ostatně ani pověřená pracovnice zástupce žalobce takový důkaz u jednání nenavrhla. Ostatně výše uvedené skutečnosti týkající se zmíněného zařízení pro zajištění cizinců vyplývají i z veřejně dostupné a běžně šířené příručky Bělá - Jezová - Zařízení pro zajištění cizinců, soud u jednání jen konstatoval obsah této příručky. Pověřená pracovnice zástupce žalobce i pověřený pracovník žalovaného při jednání uvedli, že tuto příručku a její obsah znají, tedy výše uvedené skutečnosti jsou nesporné a svědčí o tom, že uvedené zařízení bylo vhodné pro umístění zajištěného žalobce. K argumentaci zástupce žalobce, že správní orgán měl zohlednit alternativy k zajištění, tak je třeba konstatovat, že v daném případě uvedené zařízení plně vyhovovalo požadavkům na zajištění žalobce i jako nezletilého cizince a žalovaný nebyl povinen se zabývat možnými „alternativami“, navíc žalobce nemohl být umístěn do některého z přijímacích či pobytových středisek, jelikož ta slouží žadatelům o mezinárodní ochranu, mezi které ovšem žalobce ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí nepatřil, tedy nešlo o žádné „alternativy“, proto se žalovaný touto otázkou nemusel ani v rozhodnutí zabývat (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, č.j. 10 Azs 316/2018-60, bod 40).
30. V daném případě rovněž nepostačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ostatně není zřejmé, jak by nemajetný žalobce bez dokladů mohl např. složit finanční záruku (§ 123b odst. 1 písm. b), § 123c zákona o

pobytu cizinců), či jak by si mohl zajistit ubytování a případně se hlásit Policii České republiky, když žádné ubytování zajištěno neměl [§ 123b odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců]. Navíc žalobce nedisponoval povolením k pobytu na území České republiky, neměl zde možnost si legálně obstarat prostředky, neměl sjednáno ani zdravotní pojištění, neměl na území České republiky rodinné příslušníky či jiné osoby, na jejichž pomoc by se mohl spolehnout. Tedy neměl zde žádné sociální vazby, správní vyhoštění tak bylo v daném případě možné (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 11. 2011, č.j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS) a žalobce nedisponoval prostředky nutnými k dobrovolnému vycestování ze země původu.

31. Rovněž nebyl shledán důvodným žalobní bod blíže popsany v bodu 4 odůvodnění tohoto rozsudku, kdy žalobce tvrdil, že zajištění je nepřipustné proto, že vyhoštění žalobce není možné vzhledem k bezpečnostní situaci v Afghánistánu realizovat. Žalobce ke svému osobnímu příběhu ohledně motivace opustit tvrzenou zemi původu, tedy Afganistán, uvedl, že se obával o život kvůli špatné bezpečnostní situaci. Hnutí Talibán mu hrozilo smrtí rodiny a vypálením rodinného domu, neboť chtěl vstoupit do afgánské armády. Míří do Německa, kde chtěl žádat o azyl. Tento příběh jinak nepodložil. Cestoval pomocí převaděčů, které platil jeho otec, přes Srbsko, kde nastoupil do kontejneru nákladního vlaku a cestoval jím do České republiky. Uvedený postup však dle soudu zcela nesvědčí o tom, že tvrzené obavy žalobce jsou zcela důvodné a na místě. Hnutí Talibán dle dostupných informací nemá setrvalou kontrolu nad celým územím Afganistánu, tedy žalobce měl možnost svoji situaci řešit i jinak než cestou do země vzdálené přes 6.000 kilometrů přes další cizí země. Žalobci zásadně nic nebránilo pobývat na jiném místě své rozlehle země či v sousedním státě, kde by mohl i snadněji udržovat kontakt s rodinou. O skutečných pohnutkách žalobce může svědčit i to, že svévolně „vybral“ cílovou zemi a o mezinárodní ochranu neměl zájem v jiné bezpečné zemi.
32. Navíc z provedeného důkazu u jednání soudu, tj. z obsahu zprávy z webu ČT 24 s názvem „Krvavá válka v Afghánistánu možná končí, Talibán podepíše dohodu s USA“ nevyplývá, že by konkrétně žalobci nějaké nebezpečí v případě vyhoštění do tvrzené země původu hrozilo. Soud si je vědom toho, že jde o internetové zpravodajství s nižší relevancí důkazní síly, byť později potvrzené skutečně uzavřenou dohodou. Smyslem provedeného důkazu nebylo konkrétní posouzení bezpečnostní situace v zemi, nýbrž poukaz na to, že bezpečnostní situace v Afganistánu není neměnná a vyvíjí se v čase, přičemž lze uvést, že jde spíše o vývoj kladným směrem. Nelze tak rovněž ve světle toho, že i jiné evropské země, včetně Německa, vyhošťují osoby do Afganistánu, přijmout tvrzení, že vyhoštění žalobce nebude možné.
33. Navíc je třeba konstatovat, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy, či má jinak nuceně vycestovat z území České republiky. Smyslem je pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území České republiky. S přihlédnutím k časovému prostoru, který má žalovaný k vydání rozhodnutí, nelze klást na odůvodnění a jeho důkladnost a zjištění skutečností žalovaným k vydání přezkoumávaného rozhodnutí přemrštěné nároky. Důkladné zkoumání situace v zemi původu zajištěného cizince společně s posouzením možné vážné újmy, která může žalobci

dle jeho případného tvrzení hrozit, bude předmětem řízení o samotném správním vyhoštění.

34. Jak zdejší soud konstatoval v jiném obdobném dřívějším rozhodnutí ze dne 12. 9. 2019, č.j. 50 A 1/2019-24, i dle veřejně dostupných relevantních zpráv [srov. např. zprávu Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR) z ledna roku 2019; dostupné na <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr-section3.pdf>] vláda kontroluje 53,8 % afghánských okresů, kde žije 63,5 % z 35 milionů Afghánců. O tom, že situaci v Afghánistánu nelze charakterizovat jako „totální válku“, svědčí i to, že se v září 2019 podařilo v Afghánistánu uspořádat prezidentské volby.
35. Žalobce ještě v žalobě tvrdil, že správní orgán nečinil úkony ke zjištění věku bezodkladně. S tímto názorem se krajský soud neztotožňuje a taková námitka nemůže vést ke zrušení žalovaného rozhodnutí, i kdyby byla relevantní. Jedná se pouze o spekulativní domněnky o nečinnosti správních orgánů. Naopak to byl zástupce žalobce, kdo se ani neseznámil včas a řádně se správním spisem, ačkoliv žalobu podal poslední den zákonné 30 denní lhůty pro podání žaloby, o čemž svědčí skutečnost, že až u jednání soudu začal zpochybňovat, resp. vznesl námitku o použité metodě při určení věku žalobce.
36. Pokud žalobce v žalobě tvrdil, že správní orgán měl v případě zjištění, že žalobce je dospělý, vydat nové rozhodnutí o zajištění v souladu s § 125 odst. 6 zákona o azylu, tak takové námitce krajský soud nepřisvědčil, protože zástupce žalobce nesprávně aplikoval ust. § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud se naopak ztotožňuje s názorem žalovaného o tom, že zajištění dle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o azylu se v průběhu řízení nezměnilo, spojitost s ust. § 124 odst. 6 věta druhá zákona o pobytu cizinců nelze vnímat jako další samostatný zajišťovací důvod, ale jen jako oprávnění k úkonům ke zkoumání věku. Situace, kterou uvádí zástupce žalobce, by nastala jen tehdy, pokud by cizinec byl zajištěn přímo dle § 124 odst. 6 věta první zákona o pobytu cizinců, což se v daném případě nestalo.
37. Jde-li o dobu zajištění, je třeba připomenout, že při stanovení doby zajištění se vždy může jednat pouze o odhad, délku zajištění proto nelze stanovit s přesností na dny či týdny. Ostatně nelze přehlížet, že nikoliv nepodstatné množství úkonů nečiní přímo žalovaný či jeho složky, ale subjekty, na jejichž činnost nemá žalovaný žádný vliv (jde nejen o orgány cizích států, ale např. o Ministerstvo vnitra, zdravotnická zařízení apod.). Žalovaný uvedl, které kroky v řízení budou následovat, odhadl též, po jakou dobu bude realizace těchto kroků probíhat. Žalovaný přitom vycházel ze zkušeností z jiných řízení, přičemž dobu zajištění nestanovil v délce nikoliv nepřiměřené okolnostem případu. Uvádění statistických údajů a práce s nimi nejsou povinnou náležitostí odůvodnění rozhodnutí, postačuje kvalifikovaný odhad správního orgánu (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, bod 33). Doba zajištění nebyla stanovena v rozporu s § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, dle kterého doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů.
38. Důležité je i to, že žalobce před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nepožádal o mezinárodní ochranu, čímž demonstroval, že jeho cesta do Evropy není patrně důsledkem zásadní osobní tragédie a není spojena s legitimní snahou o získání azylu, ale je spíše vedena snahou dostat se do Německa. Žalovaný nebyl spraven o žádných

psychických problémech žalobce ani o ničem jiném, co ho mělo vést k závěru, že by delší zajištění mohlo mít na žalobce závažnější negativní dopady. Proto stanovil dobu zajištění 90 dnů a soud na jeho postupu neshledává nic nezákonného. Pro úplnost je možno na tomto místě dodat, že Nejvyšší správní soud již v minulosti akceptoval u nezletilých cizinců dobu zajištění 90 dnů, když uznal, že realizace vyhoštění do zemí jako je Irák (či Afghánistán) je komplikovanější než do některých balkánských zemí, na Ukrajinu či do Běloruska (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60). Na možných komplikacích při zajišťování náhradních cestovních dokladů se podílí i sám žalobce, který nedal k dispozici jakýkoli podklad k zjištění své totožnosti.

39. V průběhu jednání soudu, kterého byl žalobce přítomen, za účasti tlumočníka uvedl, že se v objektu zajištění necítí dobře, z důvodu věkového rozdílu si nemá s kým povídat. Uvedl, že se cítí v ohrožení života, má záchvaty. Takto tvrzené skutečnosti nemohou však mít vliv na přezkum rozhodnutí o zajištění, neboť soud bere za podstatný stav v době vydání rozhodnutí. Správní orgán takové informace neměl k dispozici. Soud též není zcela přesvědčen o skutečném dopadu současné situace na osobní stav a zdraví žalobce. Žalobce byl schopen bez vážných obtíží sám, bez rodiny, cestovat tisíce kilometrů daleko, spoléhat se přitom na neznámé osoby (převaděče) a konečně, v závěru cesty být několik dní v uzavřeném kontejneru.
40. Krajský soud považoval skutkový stav věci za dostatečně zjištěný a neprovedl proto další žalobcem navrhané důkazy. Jednalo se o navržený metodický materiál MPSV ČR s názvem Metodické doporučení č. 1/2016 k postupu obecních úřadů obce s rozšířenou působností při poskytování sociálně-právní ochrany nezletilých cizinců, neboť se jedná jen o metodický materiál bez přímé vazby na souzenou věc (rozhodné byly pochybnosti o nezletilosti žalobce), určenou pro opatrovnické řízení. Znalecký posudek z oboru psychologie pro určení věku nebyl rovněž z obdobných důvodů proveden k důkazu, především však proto, že podstatné pro přezkum nebylo určení přesného věku žalobce. Sama zástupkyně žalobce uvedla, že by se mělo jednat o kvalifikovaný odhad věku žalobce odkazem na příručku MV ČR. Navíc by se opět jednalo o „odhad“ především na základě pohovoru a chování žalobce za situace, kdy výsledek lékařského zkoumání na základě RTG stanovil věk dosti vzdálený od věku 18 let. Žalovaný odůvodnil, proč k dalšímu zkoumání věku žalobce nepřistoupil, a to i v závislosti na logickém sdělení nadřízeného orgánu. Soud nemá za to, že takový postup byl nesprávný a že by jej měl v řízení napravovat či výsledek řízení z tohoto důvodu zpochybnit.
41. Ze všech výše uvedených důvodů nelze přisvědčit žalobci, že žalovaný postupoval nezákonně a že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
42. Protože žaloba nebyla důvodná, nezbylo krajskému soudu než ji zamítnout (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).
43. Vzhledem k tomu, že soud ve věci samé rozhodl s uvedeným výsledkem již šestý den od doručení žaloby, a to na základě ústního jednání, pozbylo smyslu vydávat samostatné usnesení o návrhu na vydání předběžného opatření. Nevyvstala totiž potřeba zákonem předjímané prozatímní úpravy poměrů spolu s hrozícím nebezpečím.
44. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když neúspěšný žalobce neměl právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

45. Tlumočnickovi pak soud v souladu s ust. § 58 odst. 2 s.ř.s., § 17 a § 18 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 17 a § 22 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících přiznal tlumočné a náhradu nákladů, přičemž vyšel z obsahu jeho vyúčtování. Odměna za tlumočení dle citované vyhlášky za 2 hodiny po navýšení činí 1.260 Kč, ztráta času na cestě 700 Kč, cestovné 674 Kč. Součástí náhrady nákladů je též náhrada ušlého výdělku (§ 18 odst. 2 citovaného zákona) ve výši 1.083 Kč. Náhrada výdělku se odvíjí od prokazaného základu daně za období roku 2018 (viz daňové soudu předložené přiznání) děleného počtem pracovních hodin v roce 2018 (tedy 2.000 hodin), tj. 361 Kč, násobeného celkovým počtem 15 hodin trvání účasti u jednání a cesty z Ostravy do Pardubic a zpět k pěti jednáním soudu v obdobných věcech konaných dne 24. 2. 2020 u zdejšího soudu (tj. 9 hodin trvání účasti na pěti jednáních soudu dne 24. 2. 2020 a 6 hodin trvání cesty z Ostravy do Pardubic a zpět), tj. 5.415 Kč (15x361), přičemž na jedno jednání ze zmíněných pěti připadá v průměru náhrada ušlého výdělku ve výši 1.083 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 24. února 2020

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra, v. r.
soudce

